

DIGITAALISEN MATERIAALIN NÄKYVYYDEN JA SAATAVUUDEN ASIALLA VUODESTA 2008

Joonas Kesäniemi / THK

Peruskäsitteet

Näkyvyys

- ”Löydettävyys”
- ”Haettavuus”
- Nettipresenssi

Saatavuus

- Formaatit, ohjelmistot ja laitteet
- Palvelun luotettavuus
- Aineiston käyttöoikeudet

Kuvailutietojen haravointi

- Kuvailutiedot haettavissa standardien mukaisten rajapintojen avulla
- Esimerkkejä
 - ▣ OpenDOAR
 - ▣ Worldcat
 - ▣ Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK)
 - ▣ OpenAIRE
- Haravointirajapinnan mainostaminen
 - ▣ Haravan konfigurointi
- Parantaa näkyvyyttä levittämällä JY:n tuottamia kuvailutietoja

Hakukoneoptimointi

- Monipuoliset otsikkotiedot
- Google Scholar
 - GS:n hakurobotteille optimoidut otsikkotiedot
- Hakupalveluiden webmaster-työkalut
 - Google, Bing, Yahoo
 - Sivustokartta hakurobotteille

Haku

- Sisältödokumenttien indeksointi
 - PDF, Word, Powerpoint...
- Hakurajapinnat
 - Nelli-portaali ja hajautettu haku
 - OpenSearch
- Moninäkömähaku (tulossa)

Aineiston käyttöoikeudet

- Metatiedot avoimesti saatavilla
 - Suurin osa tiedostoista myös avoimesti saatavilla
 - Ei kaupalliseen käyttöön
- Mahdollisuus käytön rajoittamiseen
 - Käyttäjä
 - Ryhmä
 - IP-alue
 - Embargo

Joustavat formaatit

- Teoriassa ei rajoituksia tallennusformaateille
- Käytännössä suositaan muutamaa yleisintä formaattia
- Uusien versioiden generoiminen
 - ▣ Mobiililaitteet
 - ▣ Katselu/editointi

Pysyvä osoite

- Helppo viitata, koska osoite pysyy samana
- Perustuu kansalliskirjaston tarjoamaan URN-palveluun
 - ▣ Mappaus: URN → URL

URN:ISBN:978-951-39-3446-0

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-3446-0>

<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/19399>

Tallennus ja kuvailutiedot

- Yhtenäiset käytännöt tiedon tallentamiseen
 - Ohjeistusta ja apuja
- Yhtenäiset kuvailutiedot
 - Standardit
 - Aineistotyytit
- Hallittu ja hallinnoitu kokonaisuus

Luotettava ja keskitetty tallennuspaikka

- Automatisoitu varmuuskopiointi
- Keskitetty vs. muistitikuilla, ulkoisilla kovalevyillä, kannettavilla...
- Pitkäaikaissäilytys erikseen

Käyttötilastot

- Tarjoaa välittömän palautteen aineiston tekijälle
- Katselukerrat
 - ▣ Yhteisö
 - ▣ Kokoelma
 - ▣ Yksittäinen julkaisu
- Katselu vs. lataus
- Käytössä Google Analytics ja Kansalliskirjaston kehittämä sovellus
 - ▣ <https://jyx.jyu.fi/dspace-simplestats/front>
- Kehitteillä myös oma ratkaisu

Kiitos